Spreektekst Kadernota 2026

Voorzitter,

de keuzes die we vandaag níet maken, worden morgen problemen waar onze inwoners de rekening voor krijgen

Een jaar geleden stonden we hier met een boodschap van hoop, verantwoordelijkheid en realisme. Vandaag, bij de behandeling van de Kadernota 2026, zijn die drie woorden misschien wel urgenter dan ooit.

Onze samenleving staat onder druk. We zien het dagelijks om ons heen: de kloof tussen mensen groeit – inkomensongelijkheid, kansenongelijkheid, sociale isolatie. En ja, ook in Teylingen. De polarisatie die het land splijt, begint ook hier voelbaar te worden, in buurten, op schoolpleinen, in het gesprek met inwoners.

De wereld verandert. En wij veranderen mee. Dat is onvermijdelijk. Maar de manier waarop we daarmee omgaan, is wél onze eigen keuze. Onrust in ons eigen land of in de wereld heeft invloed op ons in Teylingen. Daar kunnen we niet van wegkijken, en ook niet zeggen dat wij, als gemeente, hier niets mee te maken hebben.

De onrust in de wereld lijkt misschien ver weg, maar raakt ook ons – emotioneel, economisch, maatschappelijk. Het vraagt van ons als gemeente niet alleen alertheid, maar ook betrokkenheid: door ruimte te maken voor het gesprek, te blijven investeren in een sociale samenleving, en solidair te zijn met mensen die zich onveilig of onbegrepen voelen.

Vandaag behandelen we de Kadernota 2026. Een document dat richting geeft aan hoe onze gemeente er de komende jaren uit zal zien. En eerlijk is eerlijk: het is geen vrolijke nota. De financiële ruimte is krap, de uitdagingen zijn groot, en de keuzes die voor ons liggen zijn soms pijnlijk. Deze kadernota ontziet de meest kwetsbare inwoners zoveel mogelijk en maakt daarin moeilijke maar noodzakelijke keuzes

Maar naast financiële afwegingen vraagt deze kadernota ook om richting. Waar willen we heen met onze gemeente?

In 2025 ronden we onze omgevingsvisie af. Dat is hét moment om keuzes te maken over onze leefomgeving. Onze fractie vindt: we moeten veel duidelijker durven kiezen voor klimaatrechtvaardigheid, ruimte voor natuur, en betaalbaar wonen. Niet alles kan overal, maar het moet wél eerlijk. Bouwen voor starters en middeninkomens, niet alleen voor het hoogste segment. Niet alleen ruimte voor auto’s, maar ook voor fiets, voetganger en openbaar vervoer.

Ook hier moeten we eerlijk zijn: we kunnen niet overal tegelijk woningen bouwen, wegen verbeteren én energietransitie realiseren. We zullen keuzes moeten maken. Dat vraagt visie en samenwerking – niet alleen tussen college en raad, maar met onze inwoners en ondernemers.

Dit geldt ook voor onderwerpen die het komende jaar op ons afkomen, maar waarvoor nog geen uitgewerkt plan ligt. Denk, naast aardwarmte, mobiliteit en bereikbaarheid, ook aan de huisvesting van scholen, onze verenigingen en maatschappelijke organisaties, én het bereikbaar en betaalbaar houden van de jeugdzorg.

Onze oproep: geef de raad de ruimte om hier weloverwogen besluiten over te nemen. Dus: kom met duidelijke voorstellen. Wat gaan we doen? Waarom is het nodig? En wat betekent het voor Teylingen?

Voorzitter,

Investeren in de samenleving begint bij de basis. We maken ons hard voor het behoud van sociale voorzieningen, cultuur en preventie. Juist in onzekere tijden moeten we die basis op orde houden: goed onderwijs, ondersteuning voor wie dat nodig heeft, en voorzieningen die mensen verbinden.

Daarom kunnen wij ook niet akkoord gaan met het voornemen om de gemeentelijke bijdrage aan muziekonderwijs te schrappen. Dat lijkt misschien klein, maar raakt direct aan de ontwikkeling en gelijke kansen van onze jeugd. Wij willen daar andere keuzes in maken – daarom ook een motie hierover.

En als we investeren in de samenleving, dan moeten we ook investeren in de mensen die dat uitvoeren. Wij zien dat bij HLTsamen de druk op de formatie toeneemt, terwijl de inhuur van externen blijft groeien. Dat is niet toekomstbestendig. Wij pleiten voor een duidelijke norm: maximaal 17,5% van de loonsom mag naar externen. Investeer liever in vaste mensen met kennis van onze gemeente.

Tot slot, voorzitter:

Onze inwoners verwachten van ons duidelijkheid. Geen politieke spelletjes, geen schijntegenstellingen, maar samenwerking en eerlijkheid. Als raad hebben we de verantwoordelijkheid om boven onszelf uit te stijgen. Niet alles dichtregelen, hijgerig inspringen op incidenten maar wél het goede gesprek voeren. Over hoe Teylingen er in de toekomst uit ziet en hoe we met elkaar omgaan.

Minder spierballentaal. Minder politiek als spel. Minder denken aan het eigen belang. Dus: minder, minder, minder… maar vooral méér solidariteit, meer visie en meer inhoud.

Laten we vandaag kiezen voor lef, eerlijkheid en solidariteit – zodat we morgen kunnen zeggen dat we het juiste hebben gedaan.

Dank u